XIV-ik évfolyam. 3-ik szám. Kőszeg, 1894. január 21-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt — 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona.
Egyes szám ára 10 kr. = 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
WITTINGER ANTAL.
Kiadó és laptulajdonos:
FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők.
Nyiltter sora 40 fir. — Hirdetések nagyság szerint.

KÉPVISELŐ-VÁLASZTÁS.

Holnap városunk választó polgársága az urnák elé lép, hogy törvényen alapuló alkotmányos jogát gyakorolja. A városi képviselő-testület választott tagjainak fele részét kell ujból megválasztani, a mi ezuttal meglehetős mozgalmat keltett városszerte. Napok óta folynak az előkészületek, történik a mobilizálás s most már csak órák választanak el a döntő ütközettől. Mert hát nem egyszerü felvonulásról van szó, hanem csatavivásról, melyben két harczoló fél fog egymással szembeszállani és alkotmányos harczot vivni. Az egyik rész a meglevő állapotokat akarja a városban fentartani és azért a főbb tisztviselők körül csoportosulva megy ütközetbe; a másik rész pedig egy kis uj életet szeretne becsepegtetni az alélt testbe, hogy több erővel és nagyobb erélylyel intéztessék a város sorsa. Ez esszencziája a két fél programjának. Már most természetesen a zászlók alá hivott szavazó polgárok bölcsessége lesz hivatva itélni a pártállás tekintetében és ahhoz képest a csata sorsának az eldöntésére.

Rajta hát, győzzön a mi jobb! Hanem, ha arról van szó, hogy fegyverkezni kell, hogy elkerülhetetlen a harcz és legjobb meggyőződésünk szerint diadalra akarjuk segiteni a ki-ki véleménye szerint jobbnak hitt ügyet, akkor alkotmányos érzülettel, helyes tapintattal fogjunk jogunk gyakorlatához. Akkor ne ragadtassuk el magunkat a szenvedélytől és lépjünk higgadtan a küzdőtérre.

Ne nyuljunk erőszakhoz, ne vesztegessünk ha érintkezésbe lépünk választási dolgokban polgártársainkkal, mert az ilyen dolog ocsmánysága mellett nem maradna boszulatlanul. Végre nyugodjék bele a legyőzött fél sorsába, mert ha becsülettel állotta meg helyét, a leveretés nem szégyen rá nézve, hanem dicsőség; a győző meg ne aknázza ki helyzetét és ne törjön továbbra is a legyőzöttre, mert az ilyen kihivás guerilla harczra vezetne és vesztét okozná az ügynek, a melyért oly sokan küzdöttek és küzdeni kivánnak ezután is.

Ha eldöl a harcz: legyen béke, hogy a választók bizalmával kitüntetett egyének fölvehessék és folytathassák a munkát. Azok, a kikre hizelgő a megválasztatás, kik örülnek polgártársaik kitüntető bizalmának, soha se feledjék, hanem tartsák szemük előtt mindenkor, hogy kiküldetésükkel kötelességek is járnak, oly kötelességek, a melyeket elmulasztaniok semmi körülmények között nem szabad, haosak a visszafelé fejlődő város igaz érdekeit feláldozni, azok előbbre vitelét koczkára tenni és igy magukat a bizalomra, amelyben részesültek, érdemetlenekké tenni nem akarják.

A városi képviselő-testület, melybe ezuttal 17 tagot választanak, 68 egyénből áll. Szép szám ez, a mely ha annyi ambiciót mutat, annyi tevékenységet akar kifejteni, mint a mennyi kivánatos, szükséges, hogy kifejtve legyen, akkor a jó ügy még nem megy veszendőbe, akkor azon még a pokol kapui sem fognak erőt venni.

Hogyan lehet megélni 400 frtból.

(Egy tanitó leleplezései.)

Midőn a kenyérből annyit kértünk, amennyi elég családunk fenntartásához, azt a választ nyertük, hogy az ország pénzügyi helyzete nem birja meg fizetésünk felemelését. Ezen elutasitás nem fájt oly nagyon, mint az, midőn egynéhányan nyiltan, leplezetlenül rossz akarattal arczunkba vágták, hogy aki e pályára lép, ám alkudjék meg a viszonyokkal!

Tanitó fia vagyok; ismertem a tanitói élet nyomorát; már gyermekkoromban meg kellett bünhődnöm atyám azon vétkeért, melyet akkor elkövetett, midőn a tanitói pályára lépett. Bünhődöm érte most is, mert midőn az istenek atyámtól elfordultak, engem is megátkoztak a tanitóvá tettek.

Midőn e pályát választottam, elkészültem volt rá, hogy fáradságom dija száraz kenyér s rut hálátlanság lesznek. Megalkudtam volt tehát a viszonyokkal. Türtem, szenvedtem, éheztem is, minden zúgolódás nélkül. A nélkülözések által ejtett sebeket behegesztette azon tudat, hogy nemes kötelességet végzek, hogy hazámnak javára vagyok, hogy szeretet vonz e pályához.

De azon meggondolatlan nyilatkozat, hogy egy családos embernek, aki életét szenteli a közügynek, untig elég a 300 frt s hogy a 400 frtból tisztességesen lehet megélni, az fáj; oly seb ez a szivemen, mely sohasem fog behegedni, mely akkor véres nyommal tudtomra adja a fájdalmat, — akkor juttatja eszembe a hálátlanságot, midőn szeretettel ölelni akarom tanitványaimat, midőn szivem melegét szivükbe csepegtetni akarom. És tehetek én róla, ha olykor a szivem összeszorul és szeretetem helyett vért, keserü vért leszek kénytelen az ártatlan szivekbe plántálni?!

Akik véremet keserüvé tették, akik kedélyemet megmételyezték, azok felemelkedve, megjutalmazva élik napjaikat és nem vonatnak érte felelőségre.

De ne higyjék, hogy epe szól belőlem. Nem; egy idősb tanitónak nincs már epéje, müködése elején elfogyott, ami volt. Fájdalom hangja ez, mert sok éven át élveztem a 300 frt örömeit, s a 400 frtos „tisztességes“ megélhetéssel most is bajlódom.

Leirjam talán életrajzomat? Leirjam azon törekvéseimet, melyekkel anyagi helyzetemet javitani akartam?

TÁRCZA.

Egy hónap Tromső szigetén.*)

Im itt vagyok, lelkem vágytól remeg
Belátni a természet műhelyébe.
MADÁCH.

(1)

Az a nagy népáradat, a tatárjárás, mely a XIII-ik században lökésének teljes sulyát Magyarországnak adta, s hazánkat az enyészet szélére söpörte, egész Nyugot-Európában megérződött.

Előbb, mint őseink, megkapták azt Nyugat-Oroszországban a Dwina környékén lakó *bjarmok* vagy *permiek* is, kik a mougolog elől menekülve, felértek Norvégia északi részéig s egy részük a mai Tromső vidékére is eljutott, hol akkortájt a legészakibb norvég lakóhelyek voltak. A jámbor *Hakon Hakonson* király őket a keresztény vallásra téritette, a Malangenfjord táján egy darab földet ajándékozott nekik, a számukra Tromső helyén 1238 és 1260 között templomot épittetett. Igy mondja ezt a Hakon Hakonson saga, egyike ama nevezetes mondáknak, melyek, mint annyi sok más, azáltal, hogy igaz események képezik a saga magvát, s a hozzá költött képzeleti rész csak mint burok veszi azt körül, nemcsak az ősnorvég irodalom örökbecsü termékei, hanem méltán forrásai a történelemnek is.

Az istenháza hiveket vonzott magához, lassanként szaporodott a megtelepedés és megszületett Tromső szigetén a hasonnevü község, mely 1794-ben a városok sorába emelkedett,**) ma 5500 lakóval bir, s a 25,170 □ km. kiterjedésü 54 ezer lelket éltető Tromsőamtnak főhelye. Itt székel a „Stiftsamtmand“ — a mi fogalmunk szorint alispán, — itt van a világ legészakibb püspöksége, van nagy népiskolája, háromosztályu középiskolája, tanitóképzője, vagy mint nevezik „seminariumja“; van kiterjedt kereskedelme, szinte világforgalma; van localis érdekü, de akármely nagyobb városnak becsületére váló gazdag muzeuma; van 60 ponttal kapcsolatban álló távirója, külön hajójárata; vannak gyárai, társadalmi egyesületei, konzulátusai; van bankja; vannak vendéglői, kereskedései; s végre van gyönyörü vidéke. Emberi társadalmában pedig oly eredeti lépcsőzetet találunk, mely a müveltség magas fokától leszáll az ősi állapotig.

Mindez együttvéve döntött bennem, hogy a norvég élet és természet belepillantására Tromsőt válaszszam huzamosabb tartózkodási helyül s utazásom főczélját, az északi madárvilág tanulmányozását, itt közelitsem meg.

De még más valami is marasztott Tromsőn.

Herman Ottó és dr. *Lendl* Adolf előttem két évvel (1888) szintén itt töltötték a nyarat — tanulmányozva és gyüjtve, — gondoltam, hogy az ő müködésük bizonyára élénk emlékezetben elni fog itt, s hogy ők útat is törtek a később erre tévedő magyar kutatóknak. Nem is csalatkoztam.

Nekik köszönhettem jórészben azt, hogy Tromsőn alig pár nap alatt teljesen otthonosnak éreztem magamat, s hogy a munkakezdés időtrabló előkészületeire, tájékozódásaira — melyek ismeretlen helyen jó ideig megkötik az embert — alig kellett sok fáradságot, időt szentelnem.

De vegyük fel a fonalat és pedig naplóm nyomán, mely benyomásaimat hiven törekedett megőrizni s igy a legközvetlenebbül fogja elmondani mindazt, a mit Tromsőn átéltünk, láttunk, tapasztaltunk.

A kikötőtől tehát *Aagaard* konsul kiséretében a Grand-Hotel-be sétáltunk mely a várost hosszában, déltől észak felé átszelő egyenes, széles főutczában fekszik. Útközben egy szabadabb téren megyünk keresztül, hol nyirfa és vörösberkenye — Sorbus aucuparia — ültetések közül a csinos gothikus modoru protestáns fatemplom emelkedik. Tromsö házai szintén mind fából épültek, — kivéve a Norges bankot és egy más magánházat, — nagy ablakosak, honnét tisztára mosott fehér függönyök és virágok kandikálnak ki. Sok helyen megtaláljuk a „Spion“-t is, azt a kis ablaktükörkészüléket, melyet Kopenhagában, Göteborgban, Christianiában is sokfelé láthatni. A házak rendesen emeletesek, cserépfedelüek, csak egynehány régibb épület teteje került ki élő gyepből. Az utczák szabályosak, a parttal párhuzamosan fu'ók, ezeket azonban kisebb mellékutczák derékszögüleg keresztezik a tengerpart felé vezetve. A kövezet hiányzik, de apróra tört szikladarabokból való keskeny járó legtöbb helyen van a házsorok előtt. Minden háztető ormán villámháritószerüen zászlórud emelkedik. A norvégek legcsekélyebb alkalmaknál is előszeretettel lobogtatják vidám, piros, kékszegélyü fehérkeresztes nemzeti szineiket, — még a legelhagyottabb, isten háta mögött fekvő halásztelepeknél is megleljük e szokást, hajóérkezésnél ők is felvonják viskóik tetejére, a nemzeti önérzetet oly erősen kifejező szokáshoz hiven, lobogójukat.

A protestáns templom terén szögletházban lakik egy fényképész, kirakatában üdvözlöm ez idegen világban, majdnem elérzékenyedve, *Herman* és *Lendl*, a „mester és tanitvány“ képét puskásan, zsákmánynyal megrakódva. Egy darab otthon szólalt meg belőlük — tehát nem egészen idegen a föld alattam, ők is jártak itt rajta. Nyomaik a sarokkal szemközt álló Hotel Norden is, a hol ők itt tartózkodásuk alatt laktak, megmelegitettek,

*) Mutatványul CHERNEL ISTVÁN „Utazás Norvégia Végvidékére“ czimü nagybecsü müvéből.

**) Folyó évben uj muzeum épitésével, ipar- és halászati kiállitás rendezésével fogják megünnepelni a város százéves jubileumát.

Azok, akik képesek hamis asküt is tenni arra, hogy 400 forintból megélni lehet, akik hálát követelnek, hogy gazdag asztalukról leejtett morzsát fölvenni bátorkodunk, azok vagy el nem hiszik, vagy kaczagnának rajta.

Önöknek azonban folemlitem, hogy már minden ajánlott keresetágat megpróbáltam. Midőn a nap még a hegyeken tul késik s a reggeli szellő még altató nótát dudol azoknak, akik jómódban másik oldalon kezdik édes álmukat, én már 100, 150 puttony vizet 200 lépésnyi távolságból hoztam be a kertbe, mely alig 12 frtnyi hasznot hozott be. Kezem olyan volt, hogy szégyeltem valakivel kezet fogni. Magam kapáltam, krumplit ültettem, dohányzásról lemondottam, élvezeti czikkeket éveken át nem láttam, magam főztem, magam mosogattam s a 300 frtból tisztességesen megélni nem birtam. Ha felső ruhát vettem, alsóra már nem jutott.

Már jó vén ember voltam s még nem jutott eszembe a házasság, mert tisztában voltam azzal, hogy mi vár reám akkor, ha 300 frt és kert mellett megházasodom.

Végre felkapaszkodtam az uborkafára. Legalább nem kell félnem, hogy magasról lezuhanok. 400 frtos állomást kaptam. — Lám, mégis azt mondják, hogy nincs emelkedés a tanitói pályán!

„Ingeniscit aeger, ubi non est mulier.“ Három havi betegségem megtanitot e közmondás igazságára s a házasság respektálására. Megnősültem.

Láttak uraim embert éhezni? Én nemcsakhogy láttam, de éheztem is. A felvidék egyes helyein nemcsak akkor van éhség, mikor azt a lapok nyilvánosságra hozzák, hanem akkor is, midőn a krumpli nem termett meg kellő mennyiségben. Nem egyszer ültettem családommal babot, krumplit csak azért, mert 400 frtos fizetésem mellett krajczárom nem volt a munkás részére, és őszszel még a vetőmagot sem kaptam vissza. Midőn családom szaporodni kezdett, étel is kevesebb volt.

A kettőnek szánt tálhoz már négyen ültünk! Hogy tehát családomnak több jusson, azt hazudtam, hogy a plebánoshoz vagyok hivatalos ebédre. Az ebéd ideje alatt ott a fenyves domb oldalán járkáltam s hogy gyomromat lecsillapitsam — falusi gyerekek módjára — söskát rágtam; sőt igen, volt eset, hogy madártojást lelve, már arra akartam vetemedni, hogy nyersen megiszom.

Hat év alatt, ahova csak bélyegtelen kérvényt lehetett küldeni, mindenüvé pályáztam. De a szegény ember szerencséje is szegény.

A tanfelügyelő többször látva szorgalmamat, állami iskolával kinalt meg, ahol nemcsak papiroson, de valóságban is 400 frtom volt és van. Minő reményeket füztem én a havi 33 frthoz! A kis kertemben korai salátát, korai uborkát vetettem s már számitottam azt a pénzt, amit érte fogok kapni. Hja, csakhogy a falusi ember is csak akkor szereti a salátát, ha hus van mellette. Városba vittem, de csakis egyszer; 3—4 kertészszel és 20—30 kofával versenyezni nem birtam. 2 frtért egy malaczocskát vettem és az otte meg salátámat. A sertésorbáncs következtében a malaczom is megdöglött. Ott döglik, ahol van; csakhogy nálam több nem dögölhetett meg!

Jött uj tavasz s én ujból beláttam, hogy a 33 frt is kevés a megélhetéshez. Tudják kérem, hogy itt sokszor mit ebédeltem? Bementem a kerteskémbe s az elkorcsosodott szilvát ebédeltem, hogy családomnak több jusson a délre főzött krumplilevesből, paszulylevesből, sültkrumpliból.

És mindezek daczára az iskolámat szerettem. Megfeszitettem erőmet és 3 év alatt összes tót gyerekeim magyarul beszéltek ugy, hogy iskolámban feleslegessé vált a tót tannyelv. Most már másutt müködöm, de ott most is magyar a tannyelv.

Hát kérdem szeretettel, az én életem nevezhető „tisztességes“ megélésnek?

Van állami kollegám, aki 400 frtja mellett oly körülmények közé jutott, hogy neje fehérneműjét kellett elzálogositania; pedig oly szorgalmas, mint a hangya. Gyermeke torokbajba esvén, a legközelebbi városba orvosért ment.

— Van-e pénze tanitó ur?

— Most nincs; de gondom lesz rá, fáradtságát elsején dijazzam.

— Akkor én nem mehetek; de hozza ide gyermekét, itt ingyen megnézem baját, szólt vissza az orvos.

Ki képes a szegény apa fájdalmát leirni?!

Van kartársam — szintén állami 400 frtos — aki nejét csak azért vesztette el, mert 400 frt fizetése van. Neje látva családjának nyomorát, azzal enyhiteni akart férje gondjain, hogy cselédet nem tartva, eljárt füvet szedni kecskéje részére. A csősz azon véleményében, hogy az irtás füvéhez csak parasztnőnek van joga, megzálogolta a tanitó nejét. Igy megfosztva kabátjától, a bekövetkezett esőben annyira meghült, s bánata, szégyene annyira sulyosbitották baját, hogy két hétre rá meghalt, itt hagyva 6 gyermekét.

Hát ez aztán „tisztességes megélés“?!

Ha már nem lehet, nem akarnak rajtunk segiteni, legalább ne üzzenek csúfot belőlünk, ne okozzanak keserüséget és ne apasszák szorgalmunkat odaadásunkat az iskolához.

Carbol.

HIREK.

— **Rendjelviselési engedély.** Király ő felsége, mint a hivatalos lapban olvassuk, megengedte, hogy *Radó* Kálmán Vasvármegye főispánja a II. osztályu porosz királyi korona-rendet elfogadhassa és viselhesse.

— **Ujból való kitüntetés.** Király ő felsége *Porpáczy* János, városunk, derék rendőrkapitányának nyugállományu honvédfőkadnagynak a hadgyakorlatok idejében a katonaság körül teljesitett szolgálatainak elismeréseül kegyelemből és dijmentesen a czimzetes századosi jelleget adományozta. — Őszintén örülünk a sok kitüntetésnek, amelyben a felsőbb és legfelsőbb körök városkapitányunkat részesitették.

— **A német császár ajándéka.** Mult csütörtökön érkezett ide Vilmos német császár ajándéka, melyet itt tartózkodása emlékére a katonai alreáliskolának szánt. Az ajándéktárgy a császárnak gyönyörü aranykeretbe foglalt kitünően sikerült arczképe a következő sajátkezü aláirással: *Wilhelm II., m. p. J. R. Gänz, 17—21. Sept. 1893.*

— **Esküvő.** *Böhm* Anna kisasszonyt, özvegy *Schwarz* Pálnénak első férjétől született leányát e hó 24-én vezeti oltárhoz *Pechke* Alajos vilkei uradalmi főerdész. A mátkapárt a vőlegény rokona ft. *Beer* Károly csász. kir. katonai lelkész-tanár adja össze a helybeli plébániatemplomban.

— **Turistaügyek.** A kőszegi turista-osztály választmánya a mult hétfőn ismét tartott ülést, a melyben tagok elköltözködését és jelentkezését jelentették be s az évi számadások revidiálása iránt intézkedtek. Főtárgyát a gyülésnek a február 1-én rendezendő turistaestély módozatainak a megállapitása képezte. Elvi megállapodásra jutott a választmány abban is, hogy a milleniumi emlék alapja, mely ez időszerint a hatszáz frtot közeliti meg, lehetőleg 2—3 ezer frtra volna növesztendő és hogy a czél elérésére mulatságok, mükedvelői előadások rendezését látja alkalmasnak, de egyuttal társadalmi uton is remél a tervnek támogatókat nyerni.

— **Népesedési statisztika.** Kőszeg város Svábfalu teleppel 1893. évi népesedési mozgalma, a beterjesztett hivatalos adatok szerint, a következő eredményt mutatja: rom. kath. élve született 137. és pedig 69 fiu, 68 leány halva született 7 és pedig 3 fiu, 4 leány. Evang. élve született 45 és pedig 23 fiu, 22 leány, halva született 1 és pedig 1 leány. Izrael. élve született 7 és pedig 1 fiu, 6 leány. Összesen 197 és pedig 96 fiu, 101 leány. Meghaltak. Rom. kath. 113 és pedig finemü 61, lánynemü 52. Evang. 52 és pedig finemü 28, lánynemü 24. Izrael. 5 és pedig finemü 1, lánynemü 4. Összesen 170 és pedig finemü 90, lánynemü 80.

— **Házassági statisztika.** Városunkban az elmult 1893. évben összesen 51 házasság köttetett, még pedig r. kath. 41, evang. 10, izrael. 1, összesen 51.

— **Beteg herczeg.** *Esterházy* Miklós herczeg baja ismét sulyosbodott. A beteg ereje egyre csökken, ugy, hogy a legvégsőtől tartanak.

— **A „turista egyesület“ tánczestélye** február hó 1-én lesz. A meghivók e héten fognak szétküldetni. A meghivottakat jegyvétel végett nem fogják zaklatni az egyesület kiküldöttei, hanem mindenki tetszésére hagyatik, hogy megtartja-e a meghivóval együtt küldött jegyet. Érdekes e tánczestélyen a terem alkalomszerü diszitése. Tekintve, hogy e tánczestély a lehető legegyszerübb akar lenni, a diszités nem lesz a szokásos, hanem zöld galyakkal és fenyőkkel az egész terem egy illatos erdővé fog varázsoltatni, melyben még a valódi fenyőillat sem fog hiányozni. És a leleményes diszités oly valami rendkivüli lesz, hogy ez egymaga megérdemli a megtekintést. Nagyon helyes, hogy a rendezőség a meghivón is felkéri a közönséget, különösen a hölgyeket, hogy a legegyszerübb toilettben jelenjenek meg. Födolog legyen a fesztelen jókedvü mulatság, amit különben a turista egyesület által rendezett mulatságokon mindig lehetett tapasztalni. A tiszta jövedelem azon alaphoz fog csatoltatni, mely az ó-házi emléképitmény javára már eddig is egybegyült és e nemes czélt tekintve, áldozatkész közönségünk bizonyára ismét a „jókedvü adakozók“ sorába lép, hogy az a nagystylu emléképitmény az ezredéves ünnepen felállitható legyen.

— **Nyilvános köszönet.** A „Jótékony nőegyesület“ legutóbb megtartott bálja alkalmából felülfizettek: Chernel Dora 12 frt, Bischoff-Saunders 8 frt, báró Mirke, Miske bárónő, Pulz tábornok, Chernel István, Freyler Lajos, Meszlényi Pál, Fejes hadnagy 4—4 frtot; Schönbauer János, dr. Thomas, Almássy gróf, Chernel Kálmánné, Schmidegg gróf 3—3 frtot; Jeney Ödön, Dániel, Turcsányi Lajos, Waisbecker Ede, Szovják Hugó, Matits János, Temlin M., Puthyáni báróné, L. L., Czeke Gusztáv mindegyike 2 frtot., — Wrangl gróf, Darázsné, Eitner Gusztav, Korchmáros Menyhért, Wiesinger Fr., Windisch Antal, Pohlmüller Edéné, Leitgeb tanár, Dráskovits Imre, dr. Pavetits, Gyurász Irén, Riedl Kapitány, Stegmüller Mária, Lakatos esperes, N. N,, Landgraf M. Kőszegi Frida, Hanely Antal, Wessenber százados, Goeztonyi főhadnagy, Horváth Károly százados, Dr. Lauringer, Porpáczy János, Seper, Rajcs hadnagy, Dr. Gerhauser József, Dr. Biringer, Dr. Kováts, Kirchknopf Mihály és Tipka Ferencz Kőszeg sz. k. város polgármestere 1—1 frtot; Kulcsárné, Beckerné á 50 krt, mely szives adományokért alulirt egyesület hálás köszönetet nyilvánitja. — Ugyancsak őszinte köszönetét fejezi ki a n. é. közönség azon szives támogatásáért, hogy báljukat és annak sikerét oly nagyon előmozditották és különös nagy hálára kötelezte a rendező fiatalság i. t. tagjai, kik annyit fáradoztak az ügy érdekében és oly nagy mérvben hozzájárultak az elért sikerhez.

„Jótékony nőegyesület“ elnöksége.

Pár lépésnyire innét van a Grand-Hotel, a mi lakásunk. Szobánk a vendéglő hátsó részén földszinten fekszik, elég tágas és szerfölött tiszta. Magas, tetőtől padlózatig érő ablakaink a muzeum kapujára tekintenek. Most ugyan az éjféli nap derült szakában nincsen szükség az egész ablakra, s igy félig deszkalap födi el az alsó ablakrészt és viaszos vászonfüggönyök szolgálnak a szoba elsötétithetésére, hogy alvás idején a fénylő napsugár ne rabolja el álmunkat. Szekrény nincs a szobában, sem kulcs a szobához. Ez ugyan meglepheti az idegent, de másrészt világot is vet a norvég nép egyszerüségére és feltétlen becsületességére. Hamarjában igényeinkhez mérten elhelyezkedtünk lakásunkban, behoztunk egy kis egyéni jelleget s kedélyessé tettük. A szolgálat csupán nőkből áll; a vendéglősön és háziszolgáján kivül, férfiszemélyzet egyáltalán nincs. Minden kivánságunkat barátságos *Vaer saa god* (legyen oly jó; kérem) megjegyzéssel teljesitik.

Hozattam még egy asztalt, s ez a kis négyszögletü fadeszka lett a műhely; a szoba közepe a fogadó-terem, másik fele az öltöző és háló-szoba. Kényelem tehát elég volt és egy egész lakóosztály — legalább eszményileg. Legelőször is a bű puskát igazitottam össze, rendben volt; azután a messzelátót és preparáló szereket, ezeknek se volt baja; végre a tőltényeket szedtem elő. Semmiben sem történt kár, minden épen, sértetlenül állotta ki a nagy utat. Delre készen volt minden, a fészek megepült. Lelkem már égett a vágytól, hogy puskát akaszthassak nyakamba s kiszabaduljak a természetbe. Szinte éreztem, hogy mennem kell, valami érthetetlen üzött. De ebédig csak egy fél óra volt még, az étkezés pedig közös, tehát az órát be kell tartani. Mindegy, én rohantam. Közvetlen lakásunk fölött szabadra érni, gyepes felhágó domboldalra. Ide siettem, hogy legalább körülnézzek és a tiszta levegőt szivjam pár pillanatig.

Minő kép! Köröskörül 1000 méternél magasabb hegyek, jobbára teljesen behavazva mintegy óriási koszoru zárják el a kilátást, alattam Tromsö fővárosa és a csillogó Tromsösund sebes áramlatu, folyamszerü tengerszorosa, ringó hajóival. Feltünik ezek közt egy csinos, ujforma vitorlás, *Bourbon* Henrik herczeg*) yachtja az osztrák lobogóval, ki ma pihenőt tart itt, hogy holnap folytassa útját Spitzbergákra jeges medvéket, fókákat vadászni. Mögöttem a sziget nyir boritotta dombtetője, melyek széléből a tromsőiek nyaralói fehérlenek ki. De hát hegyek, tengerszoros, város, nyaralók máshol is vannak, hanem ilyen természet, mint a minőt most látok először, csak itt északon van. Junius 20-át irjuk, a nap melegen süt a derült tiszta égről, de azért téli ruhában vagyunk, a fák kopárak, téli álmukból még csak fakadó rügyek sem ébresztették fel, akár április elején voluánk. A gyep zöldül ugyan, de virágszőnyeg nem élénkiti, csak egy virágot találtam hamarjában, az ibolyát, mely most nyitja kelyheit, csakhogy nem a mi illatos, violaszinü kikeleti hirnökünk az, hanem a sárga, illat nélkül való *Viola biflora*, mely nálunk Erdélyi havasaink tetőin mint ritkaság tenyészik — itt a házak táján alig pár méternyire a tenger szine fölött.

2 órakor van a közös ebéd,**) tehát visszasiettem lakásunkba. De a tavaszt sárgán hirdető ibolyát leszakitottam és eltettem emlékül; benne nyilott meg nekem először ama nagy ellentét tanusága, mely az északi és déli természet jelenségeit jellemzi.

Délután a városban fordultam egyet, érdekkel nézve a sok szép bolt különleges áruit. A kikötő táján kis fiuk szaladtak felém, levélboritékokban különféle levéljegyeket árulva. A levéljegy-gyüjtés, ugy látszik, itt virágzik, de inkább a sok turistának szól. Távol állok a levéljegygyüjtőktől, de nem állhattam, hogy egy néhányat ne vegyek azokból, melyek a helyi postaforgalomnál használatosak. Tromsön ugyanis ugy mint Hammerfestben a helyi forgalomnak szánt levelekre külön levéljegyek szolgálnak. Jellemző rajzuk, a tromsöi jegyeken, a tarándszarvas, mig a hammerfestieken a Nordkap mellett fénylő éjféli nap. A városból ezután felsétáltam a mögötte emelkedő dombtetőre, nyirfavágások és a nyaralók kertjei közé. Itt van a temető is, körülkeritve és sürüen, akár csak fiatalos vágás, nyirfákkal beültetve. A sajátságos északi természet növényélete lépten-nyomon leköt, meglep. A sárga ibolyán kivül most kezd virágozni a *sárga szattyu* — Tussilago farfara — meg a *mocsári gólyahir* — Caltha palustris. Más alig van még, a mi van, az is sárga, illattalan. A nyiresekben — főleg az utak mentén — a legélénkebb helyeken, ugy a kertekben, mindenütt nyiltan, mint nálunk a fecske, párjával jár és fészkel a *fenyves rigó* — Turdus pilaris. Itt háziállat, mi telente ezerekben költjük el a hozzánk vándorlókat — fülemiléinket, fecskéinket az olaszok eszik meg ilyenkor, panaszkodunk is eleget e barbárság fölött, eszünkbe jut-e, hogy a norvégeknek mi vagyunk olaszai? a gyomor nagy hatalom, sokszor elvakitotta már szemeinket, hogy az igazságot meg ne lássuk.

Fészkeik ott állnak a nyirfák törzse és egy vastagabb oldalág közt 3—4 m. magasan. Szintugy itt röpköd, csorreg mindenfelé, a verebet és kenderikét pótolva, a karmazsinpiros fejü, rózsaszin mellü *kis zsezse* — Acanthis linaria, — a vékony fasudár közt pedig, de még jukább a bokros aljban az egyszerü dalu *barnás füzike* — Ficedula rufa — szól, egy kis ökörszem nagyságot tevő zöldes szürke-barna madárka, *tü-lemm, ti-lemm* vagy *csilp csalp, csilp cselp* szaván hivogatva párját. Áprilisi idő, lombtalan fák, az év első virágai nyiló-félben, s a madarak szerelmi dalukat zengik, fészkelnek, tojásaikat ülik, sőt fiókáikat táplálják már.

(Folyt. köv.)

*) Gróf Bardi.

**) Feltünő az ebédlőben egy tábla, melyen ez a figyelmeztetés olvasható: „A dohányzás n e m t i l o s.“ Finom emlékeztetője ez is a norvég tisztességtudásnak.

— **Közgyülés.** A kőszegi általános temetkezési egylet a mai napon délutáni 3 órakor a városház tanácstermében tartja ezidei közgyülését, a melyre az egyloti tagok ezennel meghivatnak. Tárgy: Kimeritő jelentés az egylet állapotáról és jegyzőválasztás. *Az elnökség.*

— **Halálozás.** Meszlényi Károly, városi hivatalnokot sulyos csapás érte. A halál elragada töle fiatal feleségét, két apró gyermekének édesanyját. A fiatal asszonyt csütörtökön temették nagy részvét mellett.

— **Tisztujito-közgyülés.** A helybeli izraelita hitközség ma délután 2 órakor évi közgyülését tartja, melyen ujból választja tisztviselőit.

— **Köszönet-nyilvánitás.** Mindazok, kik felejthetetlen édes apám, *dr. Gerstel Dávid,* elhalálozása és temetése alkalmával részvétükkel fájdalmamat enyhitették, fogadják ez uton a többi rokonok nevében is hálás köszönetemet. Kőszeg, 1894. január 21-én.

Gerstel Emília.

— **Nyilvános köszönet.** A felejthetetlen kedves halottunk, *Meszlényi Irma* temetése alkalmával tanusitott nagy részvétért mindazoknak, kik a temetésen résztvettek, hálás köszönetünket nyilvánitjuk. Kőszeg, 1894. január hó 21-én. *A gyászoló család.*

— **Meghivó.** A Sárvári Dal-Egyesület f. évi január 27-én a „Korona" vendéglő nagytermében tánczczal egybekötött Dalestélyt rendez. Kezdete pont 8 órakor. A tiszta jövedelmet az egyesület saját czéljaira forditja. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Pénztárnyitás este 7 órakor. Műsor: 1 „Magyar dalár-induló", Hubertól. 2 „Ezer csillag" kezdetü magyar egyveleg, férfi-négyesre átirta Goll János. 3. „Élj őseink hazája", Schumanntól. 4 „Kápolna", Kreutzertől. 5 „Hajósdal", Eckerttől. 6 „Huzzad czigány . . .." Hubertól. 7 „Hymnus", Erkeltől. Az énekeket a „Dalárda" négyeskara adja elő. Az egyes énekek közötti szünet alatt a zenekar játszik.

— **Közgyülés.** A vasmegyei gazdasági egyesület folyó évi február hó 13-án d. e. 10 órakor Szombathelyen közgyülést tart.

— **Iskolamegnyitás.** Sopronban a mult pénteken ujra megnyitották a népiskolákat, de a gyermekkertek és óvó-intézetek február 1-ig még zárva maradnak.

Irodalom.

— **Az 1848—49-iki magyar szabadságharcz története** czimü munkából most jelent meg a 4-ik füzet. Gracza György e füzetben az utolsó pozsonyi országgyülés működését irja le, élénk szinekkel ecsetelvén azt a szivós küzdelmet, amelyet az utolsó rendi országgyülés liberális ellenzéke, élén Battyány Lajos gróffal és Kossuth Lajossal, az alkotmányos reformok érdekében kifejtett. E küzdelmek keretében a szerző V. Ferdinánd, Kossuth L. és István főherczeg-nádor tömör életrajzát adja elő. — A szöveget ezuttal is érdekesnél érdekesebb képek illusztrálják, melyek, mint az eddigiek is, mind egykoru rajzok után készültek. Az első István főherczeg országos küruljából mutat be egy jelenetet, a második gróf Széchenyi István egy régi arcképének reproductioja; ezt egy a bécsi forradalom idején megjelent alegorikus kép követi, melyen mint „a legnagyobb ember" Kossuth, mint „a legkisebb ember" V. Ferdinánd császár van feltüntetve. Következnek Kossuth Lajos monoki szülőháza, a tállyai templom, melyben Kossuthot megkeresztelték, Kossuth neje, gyermekei, Batthyány és Kossuth, István főherczeg és végül egy 1849-iki. Andrássy Manótól rajzolt humoristikus rajz, a mely — valamint a füzet több más rajza is — még eddig sehol reprodukálva nem volt. — A Gracza-féle munka, mely a mint halljuk, már eddig is szinte páratlan könyvárusi sikert ért el, megrendelhető a szabadságharcz története kiadóhivatalában Lampel Róbert (Wodinner F. és Fiai) könyvkiadóhivatalában. (Budapest, Andrássy-ut 21.) A kiadóhivatal azon ujitást is léptette életbe, hogy egy havi (2 füzetre 60 kr-val) előfizetéseket is elfogad. Előfizetési ára egy negyed évre 6 füzet, 1 frt 80 kr., egy-egy füzet ára 30 kr. Gyüjtőknek 7 példán után 1 tiszteletpéldány, vagy ennek bolti ára jár.

Nőegyleti bál.

Az evang. nőegylet f. hó 13-án rendezett bálja fényes sikerrel folyt le a bálház termeiben. E sikerben természetesen főrésze van *Chernel* Istvánné urnőnek, ki oly szives volt a lady patronesse tisztét elfogadni s igy a bál sikerét minden tekintetben előmozditani.

8 óra felé egymásután robogtak a redout bejárata elé a bérkocsik és magánfogatok, melyeknek sötét belsejéből világos ruhás lenge alakok röppentek a földre, s meghallva a keringő ütemeit ideges gyorsasággal haladtak fel a délvirágos szönyeggel boritott lépcsőkön.

Öt perczczel 8 óra után érkezett meg a lady patronesse niluszöld moiré selyemben s ugyanilyen szinü belépővel.

Megérkezése jel volt a mulatság megkezdésére s a rendezőség csakhamar meg is nyitotta a tánczot.

A terem képe nagyon élénk s változatos szinben tünt fel a belépő előtt. A hölgyek különféle szinárnyalatu öltözetei, a fecskeszárnyu frakkok, az aranyzsinoros tiszti attilák a terem minden zugában domináltak.

Végén a teremnek közel a kályhához: (tekintettel a fáradhatatlan rendezőkre) immobilis állást foglaltam el. Innen a terem minden zugát kényelmesen beláthattam s igy minden jelenetet figyelemmel kisérhettem. S ha most irás közben véletlenül közbe nem jön azon kellemetlen körülmény, hogy a szivarom kialszik, ugy mindenesetre elfecsegtem volna azokat a bizalmas tet-a-tet-ket, jeleneteket, melyek a terem egyes részeiben lejátszódtak; — igy azonban alkalmasabb időre várok s egy uj bock mellett fogom azokat, indiscrét magaviselettel, elmesélni. Most pedig tulajdonképeni tárgyamra térek vissza.

A Balázs bandája derekasan kitett magáért; jó darabokat játszott, s a bálházterméhen már évtizedek óta mindég egyforma négyes zenéjét ezúttal ujjal váltotta fel. Az első négyest közel 60 pár tánczolta, s láttam, hogy tánczolták volna többen is, de nem volt már hely a sorban, mivel a colonne a terem felső részétől egész a legvégeig terjedt.

Rózsás hangulat uralkodott a mulatságon mindvégig s midőn lady patronesse fel 4 óra tájt távozott, a jó kedv s a tánez változatlanul még a hajnali órákig tartott.

A hölgyek nevei közül sikerült a következőket feljegyezni:

Asszonyok:

Almássy grófné, Andrássyné, Beckerné (A.-László), Binder Jánosné, Biringer Mórné és növére, Chernel Istvánné, özv. Chernel Kálmánné, Feigl Gyuláné, Freyberger Sándorné, Gerhauser Józsefné, Hoffmann őrnagyné, Ivansky Károlyné, Jenny Ödönné, Kirchknopf Mihályné Kováts Józsefné, Kőszegi Józsefné, Lux Alajosné, Mohr Mihályné, Mohr Vilmosné, Németh Imréné, Nykodem Jánosné, Piers őrnagyné, Seperné (K.-Pöse), Szabadhegyiné, Szabóné, Szovják Hugóné, dr. Waisbecker Antalné, Wessenberg Péterné.

Leányok:

Andrássay Sarolta és Mariska, Becker Miczi (A.-László), Binder Paula, Chernel Sarolta, Chernel Julia, Czeke Krisztina, Czeke Marianna (Sopron), Czwrczak Julia, Freyler Emma, Hanély Flóra, Heinz növérek, Ivanska Emma, Markovits Terka és Irén, Miske baroness, Perkovits Teréz, Seper növérek (K.-Pöse), Szabadhegyi Ilona, Szabó Margit, Szovják Vilma és Gizella, Tipka Mária, Windisch Anna.

Megtörténhetett az, hogy egyesek a névsorból véletlenül kimaradtak; de hát szolgáljon mentségemül, hogy nem készakarva történt.

Midőn a kitünően sikerült mulatság ugy reggeli 5 óra körül véget ért, s én a sötét utczákon kivilágitva ballagtam keresztül, szüntelenül hátrafordultam. Azt hittem, hogy a czigány valahol mögöttem muzsikál; a zene mystikus hangjai folyton követtek a csendes utczákon keresztül, a kapu alatt, fel a lépcsőkön s midőn szobámba léptem, akkor is fülembe zsongott:

Szálj ide ide, szálj ide fecskemadár

— — — — — — — — — — —

e—ő.

Közgazdaság.

Tisztelt szerkesztő úr!

Mr. Balfournak a lapokban közölt, legutóbbi a valutát tárgyaló beszédjében igen kellemes meglepetésünkre többek között a következőket olvassuk:

„Óhajtjuk, én a magam részéről mindenesetre óhajtom, hogy a legállandobb értékmérőt, mely csak előállitható, felfedezhessük, ámbár minden habozás nélkül most is kijelentem, a mit azelőtt már több alkalommal hangsúlyoztam, hogy a mig e tekintetben az absolut theoretikus tökélyt el nem érhetjük, a közjóra nézve előnyösebb, ha az értékmérő nem növekvő, hanem csökkenő. A stabilitás ugyan az eszmény; de a mig ezt az eszményt el nem érjük, a legrosszabb alternativa az, ha az értékmérő folyton növekszik."

Ez az első a valutára vonatkozó szakvélemény, a mely azon irány felé tart, melyet mi vettünk a valuta világproblemájának gyökeres megoldására.

Ezt az eszményt, ezt az állandó értékmérőt, és azt, a mit Anglia kincstárának volt első lordja az absolut emeléti tökélynek nevez, mi is sokáig kerestük; de bármily merésznek és különösnek hangozzék is — mi ezt a csalhatatlan csereértékmérőt — meg is találtuk.

Bennünket a mit még meglepőbbnek fognak tartani — éppen a mi ezüstforintunk, éppen — az aranyvaluta hivei nyelvén szólva — ezüstjétől különvált ezüstforintunk, éppen ez az aranyvalután csüggők részéről annyira perhorrescált és rejtélyesnek feltüntetett papier- és ezüstforintunk vezetett a jelenleg valósággal állandó csereértékmérőként functionáló elem kipuhatolására. Bennünket éppen ez a valóban tüneményes $^1/_{45}$ font ezüstből vert ezüstforint, a mely tényleg azt a csodát müveli, hogy $^1/_{45}$ font érczpénz-ezüstért $^1/_{45}$ fontnál sokkal több tiszta ezüst vásárolható, nem kevésbbé éppen $^1/_{45}$ font ezüstre szóló papirforintunk, a mely szintén azt a hihetetlen csodadolgot végzi, hogy előmutatására nagyobb ezüstmennyiséget szolgáltatnak ki, mint a milyenre az a papirforint szól,[1]) bennünket — mondjuk — éppen ez a csodaszerü tünemény vezetett annak a nyomára, hogy a valutát illetőleg éppen úgy nyakig vagyunk az opticai csalódásban, mint a milyenben a világ Galilei előtt leledzett, midőn tévesen, noha látszólag logicus jogosultsággal azt tételezte fel, hogy a reggel felkelő és este lenyugvó nap forog a föld körül és nem a látszólag mozdulatlan föld mozog a nap körül.

Ez az ezüstforint, ez az érezpénz, a mely annyira elfajult, hogy saját ezüstjét, saját anyagát, melyből készült, megtagadja és azzal egy cseppet sem törődik, ez az ezüst forint egyenesen arra a korszakalkotó felfedezésre vezetett bennünket, hogy a barom, bika[2]) képével világra jött költséges érczpénzekben tulajdonképen csupán a check, clearing-átutalási jegy (Transfer-Tickets) és papirforint mai intézményének primitiv alakja nyert nyilvánulást.

Hogy ezek az arany-, ezüst- és rézérczpánzek, a melyek közvetlenül a sötét ókorban divott — a sokkal kevésbbé észszerű, sőt képtelen mai érezvalutának kétségtelen kútforrását képező — baromértékre támaszkodtak és a praedo... náló terménycsere mellett circulationalis eszközként gyéren forogtak, sohasem saját érczmennyiségüket, saját anyagukat, a melyből készültek, hanem a barom csereérték-hányadait[3]) és az ezen csereérték-hányadoknak megfelelő egyéb terménycsereértékhányadokat jelképezték és domboritották ki; hogy ezek az érezpénzek, a baromérték e megtestesült apró váltópénze, következésképen nem saját érezmennyiségük, saját anyaguk esekélyebb vásárlási és csereerejét, hanem az emberi phisicum több rendbeli szükségletei kielégitésére szolgáló baromnak, mint az összes gazdasági javak akkori árszabályozójának — mint az akkori valutaegység, azaz csereegységnek — nagyobb vásárlási és csereerejét érvényesitették és a forgalomban átutalták, éppen úgy, mint a mai érczvalutánál a váltópénz sem saját érczmennyiségének, saját csupán 40% ezüstöt tartalmazó alkotó anyagának csekélyebb csere- és vásárlási erejét, hanem a 90% ezüstöt tartalmazó úgynevezett pénzegység, mint nagyobb csereegység részegységeinek nagyobb csereerejét varázsolja szemünk elé és utalja át a forgalomban.[4])

Igenis éppen ez az ezüstforint, a mely nem $^1/_{45}$ fontnyi ezüsttartalmának csere- és vásárlási erejét érvényesiti, hanem egészen más, ezüstjének vásárlási erejétől egészen elütő és pedig ennél nagyobb vásárlási erőt nyilvánit, éppenséggel ránk erőszakolta azt a felfedezést, miszerint az érezpénzeknek, ezen gonosz örökségképp ránk szállott, az érczvaluta metamorphosisában elpárolgott baromérték kezdetleges érczcheckjeinek — a sötét, történetelőtti idők baromértékének ezen érez-átutalási jegyeinek (Transfer-Tickets) — érczmennyisége, qua azoknak alkotóanyaga, a gazdasági javak hányadainak csereműveleteinél epp oly kevéssé vétetett tekintetbe, mint manapság e műveletnél az $^1/_{45}$ font ezüstből vert ezüstpénz érczmennyiségének, t. i. az $^1/_{45}$ font ezüstből vert ezüstforint alkotóanyagának, vagy a mint manapság a papircheck vagy papirforint értéktelen papiranyagának nem jut semminemü szerep.

Mert valamint a mai érczpénzél, az ezüstforintnál nem annak ezüstje, azaz annak alkotóanyaga, és valamint a mai papirchecknél és papirforintnál nem annak számbavehető értékét nem representáló papiranyaga szolgáltatja a fizetési eszközt és nyilvánitja az értékmérőt: ugy az összes régi árczpánzeknél, azaz az érczbeckeknél is azoknak ugyan költséges, de az emberi test fentartásához sem közvetve, sem közvetlenül nem járuló termelési és beszerzési költségeiben pedig folyton variáló anyaga a fizetési eszközt és az értékmérőt sohasem képezte és nem is képezhette.

[1]) **Jegyzet.** Jeleuleg, mint a lapokban olvasható volt, a magyar kormány egy kilogramm, tehát két font ezüstöt, azaz $^{90}/_{45}$ fontot, 58 forintért vált be; történik tehát az a csoda, hogy a magyar kormány $^{90}/_{45}$ font ezüstöt csupán 58 drb. $^{58}/_{45}$ font ezüstöt tartalmazó ezüstforintért, avagy éppen $^{58}/_{45}$ font ezüstre szóló papierforintért vásáról. A mai londoni 32.12 ezüstárfolyam szerint ellenben 1 font ezüst csupán körülbelül 26.72 papirforintba kerül.

[2]) **Jegyzet.** Lásd: Ekhel: Elementa Numismaticae Veteris, a sybariták pénze K. sz. e. az V. századból.

[3]) **Jegyzet.** A „pecus" (barom) szóból képzett pecunia, az arany-, ezüst- és rézérczpénzeknek, azaz ugynevezett pénzünknek mai jelzése, eléggé demonstrálja, hogy ezek az érczpénzek az ősnépeknél nem mást, mint pecuniát, azaz baromhányadokat, baromcsereérték-hányadokat jelképeztek, és hogy ezek nem saját érezmennyiségüket, hanem a baromhányadok csere- és vásárlási erejét demonstrálták és érvényesitették, és eclatánsan bizonyitja ezt is, hogy a régiek „pecunia" alatt — a mai értelemben véve pénz, vagyon — nem az érczpénzek felhalmozott érczét, hanem a barom- és állatállományt értették.

[4]) **Jegyzet.** Az ezüstforint mellett forgalomban lévő apró váltópénz, e tizkrajczáros, a mely csak 40% ezüstöt tartalmaz, ugyanazt a vásárlási erőt érvényesiti és demonstrálja, a melyet a 90% ezüstöt tartalmazó ezüstforint nyilvánit, holott a tizkrajczáros $^1/_{45}$ font ezüstnek csak 40%-ját tartalmazza és e szerint ezüsttartalmánál fogva az $^1/_{45}$ font ezüst 90%-ját tartalmazó forint felének vásárlási erejét sem érvényesithetné.

(Folytatása következik.)

Nyilt-tér.

Polgártársak!

Bármily párttal szavaztok, arra minden egyes szavazónak legyen gondja, hogy a választólapján

Gyömörey Antal, Vörösz Zsigmond,

nevei is rajt legyenek.

Több választó.

Egészselyem, mintázott Foulárdokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként **75 krtól 8 frt 65 krig** — valamint **fekete, fehér és szines** selyemszöveteket **45 krtól 11 frt 65 krig** — sima, koczkás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különböző szin és árnyalatban) szállit **pöstaber és vámmentesen privátmegrendelők lakására *Henneberg G.*** (cs. kir. udv. szállitó) ***selyemgyára Zürichben.*** Minták pöstafordulóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Vasuti menetrend.

Klg.	Állomások.		sz. vegyes vonat II. III. oszt. kocsikkal		
	Középeurópai idő.		reggel	d. u.	este.
—	**Kőszeg**	ind.	4⁵⁰	11⁵⁵	5⁵⁰
6	Lukácsháza	(m. h.)	5¹⁴	12⁰⁸	6⁰⁴
12	Német-Gencs	(m. h.)	5⁵¹	12²⁴	6⁰¹
18	**Szombathely**	érk.	5⁴⁰	12⁴⁰	6⁵⁰
—	**Szombathely**	ind.	6⁴⁵	3¹⁵	7⁰⁵
7	Német-Gencs	(m. h.)	7⁰¹	3³¹	7⁵
13	Lukácsháza	(m. h.)	7¹⁸	3⁴⁸	7³⁸
18	**Kőszeg**	érk.	7⁵¹	4⁰¹	7⁵¹

Csak kedden és pénteken, közlekedik egy negyedik vonat Kőszegről 8 ó. 10 perczkor és Szombathelyről 11 ó., — perczkor.

Déli vasut menetrendje.

Szombathelyről Bécs felé indul:

Szombathely . . .	reg. 4.00	reg. 5.58	d. e. 9.01	d. u. 4.39
Acsád	„ 4.18	„ 6.07	„ 9.18	„ 4.55
Bécsbe érk. . .	„ 9.00	„ 9.40	d. e. 1.54	„ 8.58

Bécs felől Szombathelyre indul.

Bécs	reggel 7.20	délb. 1.35	d. u. 5.05	est. 7.40
Acsád	„ 10.41	„ 6.21	„ 9.08	éj. 12.20
Szombath. é. . .	„ 10.55	„ 6.40	„ 10.22	„ 12.37

Szombathelyről Nagy-Kanizsa felé indul:

Szombathely . . .	d. e. 11.07	este 7.05	éjjel 12.51
Dömötöri	„ 11.23	„ 7.27	„ 1.10
Molnári	„ 11.32	„ 7.41	„ 1.21
Vasvár	„ 11.40	„ 7.51	„ 1.29
Sz.-Iván (Z.-Egerszeg)	d. u. 12.25	„ 8.47	„ 2.19
N.-Kanizsára érk. .	„ 1.34	„ 10.15	„ 3.42

Kanizsa felől Szombathelyre indul:

N.-Kanizsa	éjjel 12.45	reggel 6.05	d. u. 2.05	
Sz.-Iván (Z.-Egerszeg)	„ 2.15	„ 7.22	„ 3.15	
Győrvár	„ 2.39	„ 8.08	„ 3.38	
Molnári	„ 9.14	„ 8.17	„ 4.05	
Dömötöri	„ 8.27	„ 8.28	„ 4.15	
Szombathelyre ér. .	„ 3.47	„ 8.45	„ 4.21	

Magyar királyi államvasutak.

MENETREND.

Érvényes 1893-ik évi október 1-től.

Budapestre.

Szombathely	éjel	2.42	reggel	7.55	d. u.	12.44	este	10.53
Vép . . .	„	2.58	„	7.48	„	12.56	„	10.06
Sárvár . .	„	3.28	„	8.12	„	1.22	„	11.31
O.-Asszonyfa	„	3.47	„	8.26	„	1.37	„	11.46
Kis-Czell .	reggel	4.28	„	8.48	„	2.30	„	12.10
Győr . . .	d. e.	10.34	„	10.34	„	5.02	„	2.35
Budapestre érk.	d. u.	1.23	d. u.	1.25	este	7.50	„	7.10

Budapestről.

Budapest .	regg.	8.30	d. u.	2.03	este	9.30	d. u.	2.05
Győr . . .	d. e.	11.35	„	5.07	„	2.09	„	5.55
Kis-Czell .	d. u.	1.54	este	6.53	„	4.11	este	8.39
O.-Asszonyfa	„	2.14	„	7.12	„	4.32	„	9.07
Sárvár . .	„	2.26	„	7.24	„	4.45	„	9.24
Vép . . .	„	2.52	„	7.47	reggel	5.12	„	9.56
Szombath. é.	„	3.04	„	7.58	„	5.25	„	10.12

Szombathelyről Grácz felé indul:

Szombathely	regg. 5.38	d. u. 8.12	este 8.05	
Kis-Unyom	„ 5.51	„ 8.25	„ 8.17	
Egyházas-Rádocz . . .	„ 6.05	„ 8.39	„ 8.30	
Körmend	„ 6.19	„ 8.52	„ 8.42	
Csákány	„ 6.35	„ 4.05	„ 8.57	
Rátót	„ 6.45	„ 4.15	„ 9.06	
Szent-Gothárd	„ 7.09	„ 4.33	„ 9.26	
Gyanafalva	„ 7.33	„ 4.50	„ 9.44	
Grácz. érkezik	d. e. 10.25	este 7.34	„ —.—	

Grácz felől Szombathelyre érkezik:

Grácz	44lb. —.—	regg. 8.10	este 6.21	
Gyanafalva	reggel 5.46	„ 10.56	„ 9.10	
Szt-Gotthárd	„ 6.03	„ 11.11	„ 9.25	
Rátót	„ 6.23	„ 11.29	„ 9.42	
[illegible]	„ 6.34	„ 11.39	„ 9.51	
Körmend	„ 4.50	„ 11.53	„ 10.04	
Egyházas-Rádocz . . .	„ 7.06	„ 12.08	„ 10.17	
Kis-Unyom	„ 7.16	„ 12.22	„ 10.29	
Szombathelyre érkezik .	„ 7.28	„ 12.36	„ 10.41	

3048/93.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy **Tóth Teresia** végrehajtatónak özv. **Ávár Györgyné** által képv. kisk. **Ávár Gyula. Ilka, Lujza. Roza** végrehajtást szenvedők ellen 50 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kőszegi kir. járásbiróság területén lévő Seregélyháza községben fekvő, a Seregélyházi 37. sz. tjkvben A 1. 174/b. és 170/b. ház. 19 házsz. ingatlanra az árverést 360 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan

az 1894. évi február hó 10-ik napján d. e. 10 órakor Seregélyháza község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 36 frt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1893. évi november hó 11. napján.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

423/1893 szám

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a kőszegi kir. járásbiróság 1893. évi 73098. számu végzése következtében **dr. Zoltán Géza** ügyvéd által képviselt **dr. Wagner Jenő és Emil** budapesti czég javára **Dentsch Jakab** kőszegi lakos ellen 378 frt 48 kr. s jár. erejéig foganatositott kielégitési végrehajtás utján le-, illetőleg felül foglalt és 361 frtra becsült 1 szikvizgyártógép, szikvizes üvegek, 1 ló, 1 szekér, 1 ócska szikvizgyártógépből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kőszegi kir. jbiróság 5437/1893 számu végzése folytán 378 frt 48 kr. tőkekövetelés, ennek 1892. évi deczember hó 30. napjától járó 6% kamatai, ugy a biróilag már megállapitott költségek erejéig Kőszegen leendő eszközlésére

1894. évi január hó 29-ik napjának délelőtt 10 órája

határidőül kitüzetik és ahhoz venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében, készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Kőszegen, 1893-ik évi deczember hó 29. napján.

Rusa Gyula
kir. birósági végrehajtó.

A Tinct. Capsici compos. mindig mint

Horgony-Pain-Expeller

kerendő és skatulyák „Horgony" nelkül, mint nem valódiak visszautasitandók.

Tokaji cognac.

Tiszta borkivonat.

Minőség utolérhetetlen.

Csak akkor valódi, ha **beégetett dugaszszal** és **TOKAJ város czimerével** van ellátva.

Kapható Kőszegen:

UNGER JÓZSEF és **WAISBECKER EDE**

füszerkereskedésében.

2 arany, 13 ezüst érem. | | 9 disz- és elismerő okmány.

KWIZDA-féle korneuburgi marha-táppor

lovak, szarvasmarha és juhok számára.

40 év ota a legtöbb istállóban használatban, etvagyhiánynál, rossz emesztésnel, valamint teheneknél a tej javitasa s a tejelő képesség fokozása czéljából.

Egy dobozzal 70 kr., fél dobozzal 35 krajczár.

Kapható minden gyógyszertárban és droguistánál. Tessék a fönnebbi védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni:

KWIZDA-féle KORNEUBURGI MARHA-TÁPPOR.

Főletét: Kwizda Ferencz János.

oszt. cs. és k. és román kir. udv. száll. ker. gyógyszertára

Korneuburgban. Bécs mellett.

A SCHICHT-féle

szabadalmazott szappan

egy uj, eddig még el nem ért mosóerővel biró és kiadós szappan; a mosásnál a ruhának a legszebb

fehér szint

adja; a legjobb mosószer

gyapju- és selyemszövetek,

a legmegbizhatóbb tisztitó és fertőtlenitő szer betegruha részére.

A SCHICHT-féle

szabadalmazott szappan

nem tartalmaz semmiféle, bármilyen nevü, a kezekre vagy ruhára nézve ártalmas vegyületet, amiért alulirott czég kezességet vállal.

A SCHICHT-féle

szabadalmazott szappan

csak akkor valódi, ha a csomagolási papiron „SCHICHT's PATENT-SEIFE" felirat, egy „hattyú" mint védjegy és a védjegyszámok 48.911 és 4507 lenyomatva vannak.

Az eladási helyek fairagaszok által tudhatók meg.

Georg Schicht. Aussig a. d. **Elbe**

Seifen-, Kerzen-,
Palmkernöl- und Cocosnussöl-Fabrik.

WILHELM

antiarthritikus és antirheumatikus

Vértisztitó-theája

Wilhelm Ferenc

gyógyszertárostól

Neunkirchenben A.-Ausztriában,

minden gyógyszertárban

csomagonként 1 forintjával kapható.

A Richter-féle *Tinct. Capsici comp.*

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt igen jó hirnevnek örvend.

Ezen fájdalomcsillapitó bedörzsölés valamennyi köszvény, csúz és tagszaggatásban szenvedő egyéneknek ez uton legyen ajánlólag emlékezetbe hozva. Ezen tinktura már 25 év óta, miat legmegbizhatobb háziszer általánosan kedvelt és ennelfogva már további ajanlasra nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 frt. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitünő háziszernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony" védjegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonynyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszertárához: Richter gyógyszertára „az arany oroszlánhoz" Prágában vagy Török József gyógyszereszhez Budapesten.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.